

VUOSIKERTOMUS 2015

 Tornionlaakson Sähkö Oy

Jakelualueen toimitusvelvollinen
sähkön myyjä
Energiapolar Oy

JAKELUALUE

TOIMINTAVUOSI LYHYESTI

- Liikevaihto kasvoi 600.000 euroa
- Sähkön tuotannossa ennätysvuosi
- Sähkön siirron määrä pieneni 4 %
- Suurimmat investoinnit Ylitornion sähköasema ja siihen liittyvät kaapeloinnit

		2015	2014	Muutos
Liikevaihto	M€	15,6	15,0	0,6
Liikevoitto	M€	3,0	2,6	0,4
Investoinnit	M€	4,5	5,8	-1,3
Henkilöstö				
keskimäärin	kpl	34	32	2,0
Asiakkaiden määrä	kpl	14 808	14 790	18,0

SISÄLTÖ

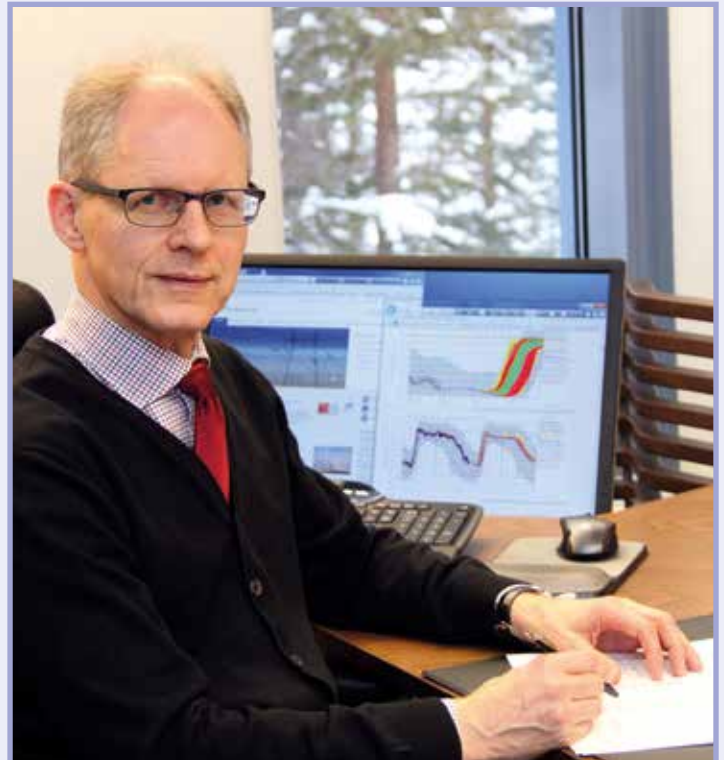
Toimitusjohtajan katsaus	4
Yrityshallinto	6
Hallinto	7
Käyttötoiminta	8
Verkosto	9
Tietoja tilinpäätöksestä	
Hallituksen toimintakertomus	10
Tuloslaskelma	12
Tase	12
Rahoituslaskelma	13
Tilinpäätöksen liitetiedot	14
Sähkömarkkinalain mukaiset liitetiedot	
Sähköverkkotoiminnan tuloslaskelma	17
Sähköverkkotoiminnan tase	18
Muun sähköliiketoiminnan	
Tuloslaskelma ja tase	19
Lisätiedot	19

Yhtiön liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 3,9 prosenttia ja tilikauden voitto nousi vajaat 0,4 miljoonaa euroa. Liikevaihdon lievä kasvu tuli vuoden alussa toteutetusta siirtohinnojen korotuksesta ja sähkön siirron lisääntymisestä suurjännitteisessä (110 kV) jakeluverkossa. Sähköntuotanto-osuuksista saatu sähkömäärä oli ennätyskellisen suuri, 209 miljoonaa kilowattituntia, jossa kasvua edelliseen vuoteen oli peräti 34 miljoonaa kilowattituntia.

Päällekkäisten toimintojen purkaminen yhtiön ja Pellon Sähkön välillä eteni, kun yhtiöt sopivat Pellon Sähkön jakeluverkon vuokraamisesta vuoden 2016 alusta lukien yhtiölle. Yhtiön verkkopalveluasiakkaiden määrä on uuden toimintavuoden alussa noin 16 500.

Pohjoismaisilla sähkömarkkinoilla sähkön hinta painui todella alhaiselle tasolle. Merkittävä syy hintojen laskuun oli ennätyskellisessä vesivoiman määrässä. Toinen pitemmällä aikajänteellä hintoja laskenut tekijä on pohjoismaiden teollisuuden vuotuisen sähkön kulutuksen lasku lähes 20 miljardilla kilowattitunnilla sekä runsaskätisesti tuetun tuulivoiman lisääntyminen lähes samalla määrällä. Tämä merkitsee pohjoismaiden vuotuisessa sähköenergia-taseessa lähes 40 miljardin kilowattitunnin keventymistä, mikä vastaa hyvän ja huonon vesivuoden välistä tuotantoeroa. Edellä todetut tekijät romahduttivat Norjassa ja Ruotsissa spot –sähkön hinnan yli 10 euroa megawattitunnilta tasolle 20 euroa megawattitunnilta. Suomen hinta-alueellakin spot –sähkön keskihinta laski alle 30 euroa megawattitunnilta tason. Tämä on niin alhainen hintataso, ettei mikään markkinaehtoinen uusi sähköntuotantokapasiteetti ole kannattavaa. Vesivoiman liikevaihto pieneni merkittävästä hintatason laskusta huolimatta vain 0,1 miljoonaa euroa, koska tuotanto oli ennätysmäisellä tasolla. Vesivoiman voitto laski 0,07 miljoonaa euroa. Verkkotoiminnan liikevaihdon kasvu oli noin 0,7 miljoonaa euroa. Verkkotoiminnan edellisen vuoden lievä tappio vaihtui 0,16 miljoonan euron voitoksi.

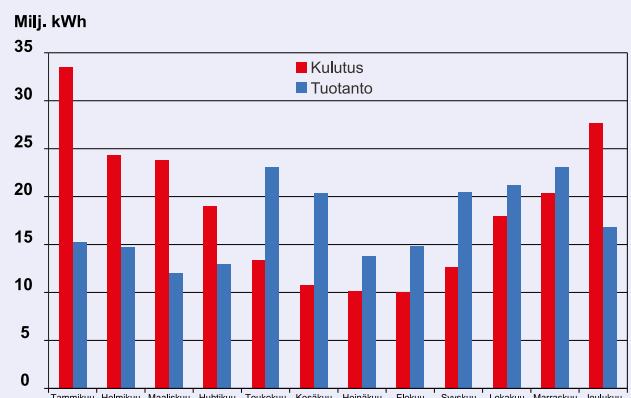
Talouden taantuma jatkui vielä kertomusvuonnakin. Talouden kasvuodotukset kilpistyivät EU:n asettamiin Ukrainan kriisistä johtuviin yhteisiin pakotteisiin Venäjän suuntaan. Sähkön siirtomäärä kulutukseen laski runsaat 4 % edellisen vuoden vähäisen kasvun jälkeen. Yhtiön suurjännitteisessä (110 kV) jakeluverkossa sähkönsiirto kasvoi noin 91 miljoonaa kilowattituntia, kasvu johtui Tornionlaakson Voiman tuotannon lähes kaksinkertaisesta määrästä sekä yhtiön verkkoon liittyneen tuulivoimapuiston ensimmäisestä täydestä tuotantovuodesta. Toimintavuoden alussa sähkön siirron verottomia hintoja korotettiin maltillisesti keskimäärin 10 %. Yhtiön kokonaistulos kohosi, koska verkkotoiminnan edellisen vuoden tappio onnistuttiin kääntämään lievästi voitolliseksi. Kokonaistuloksesta, 1,8 miljoonaa euroa, valtaosa tulee edelleen sähkön tuotanto-osuuksista. Sähkön tuotannon voitollisuus antaa mahdollisuuden jatkaa

osinkojen maksua omistajille. Alkaneelle vuodelle kantaverkkosiirron hintataso nousee jälleen yhden väli vuoden jälkeen keskimäärin 14 %. Kantaverkkosiirron kustannus on viidessä vuodessa noussut yli 80 prosentilla. Yleisen kustannustason nousun, suurten jakeluverkkoinvestointien ja kantaverkkosiirron kustannusten nousun vuoksi yhtiön oli välttämätöntä korottaa kuluvaan vuoden alussa sähkön siirtohintoja siten, että kotitalouskuluttajan siirtokustannukset nousivat keskimäärin 2,8 euroa kuukaudessa.

Yhtiön investoinnit 110 kV suurjänniteverkkoon ovat olleet runsaan kymmenen vuoden aikana yli 20 miljoonaa euroa. Siirtokapasiteetin kasvu on antanut mahdollisuuksia liittää siirtoverkkoon mm. tuulivoimatuotantoa ja suuria sähkön-

SÄHKÖN KULUTUS JA TUOTANTO 2015

käyttäjiä. Yhtiö toimialueella on liitetty yksi 36 MW tehoinen tuulipuisto, joka on jo tuotannossa. Lisäksi meneillään on ollut kahden tuulivoimapuiston YVA –selvitykset, joissa tarkentuvat mm. puistojen sähkötehot. Tuulivoimahankkeet odottavat tällä hetkellä uutta tukipäätöstä, koska tuulivoiman syöttötariffin kapasiteetti raja täyttyi. Uusi tukipäätös tulee, kun eduskunta on käsitellyt työn alla olevan Suomen uuden energiastrategian. Yhtiön suurjänniteverkossa on vielä kapasiteettia vapaana kohtuullisten tehojen liittämiseen.

Siirto- ja jakeluverkon kehittäminen jatkuu edelleen 15 –vuotisen suunnitelman linjauksien mukaisesti. Ylitorniolla valmistui syksyllä 110/20 kV sähköaseman peruskorjaus, jonka yhteydessä asemalle rakennettiin 20 kV -verkon maasulun sammutus. Peruskorjauksen yhteydessä lisättiin 20 kV johtolähtöjen määrää ja kaikki johtolähdöt kaapeloitiin. Taajamien sähköjakelun varmuutta parannettiin maakaapeloimalla jakeluverkkoa myös Karungissa. Ylläksellä Äkäslompolossa rakennettiin Röhkömukanmaassa vapaa-ajan asuntoalueen jakeluverkko. Viestiverkkoa parannettiin Kolarissa ja Ylitorniolla.

Uusi sähkömarkkinalaki vaatii sähköverkkoyhtiöitä kehittämään jakeluverkkojaan siten, että vuoden 2028 loppuun mennessä yhtiöiden jakeluverkoissa asemakaava-alueilla ei ole kuutta (6) ja muilla alueilla 36 tuntia pitempiä sähkökatkoja. Laki edellyttää, että 50 % yhtiön asiakkaista on vuoden 2019 loppuun mennessä säävarman jakeluverkon piirissä. Yhtiössä laaditun sähköjakeluverkon kehittämissuunnitelman mukaan kustannukset ovat 20 miljoonaa euroa vuoden 2019 ja 40 miljoonaa euroa vuoden 2028 loppuun mennessä.

Yhtiö jatkaa investointeja päästöttömään sähköntuotantoon. Rakenteilla on edelleen Olkiluodon kolmas laitosyksikkö, jonka arvioidaan valmistuvan vuoden 2018 aikana. Olkiluodon kolmannen laitosyksikön valmistuttua osakuussähkön tuotanto kattaa keskivesivuonna yli 80 % toimialueen sähkökulutuksesta

Etäluettavien mittareiden vaihdon loppuun saattamiseksi toimintavuonna yhtiöllä oli erillisprojekti yhtiön ja Pellon Sähkön jakeluverkoissa, jonka ansiosta viimeiset 300 vaihtamatonta mittaria saatiin etäluennan piiriin. Mittareiden mittaamaa ja välittämiä tietoja hyödynnetään netin kautta myös asiakasraportoinnissa. Lisäksi mittareista saatavien tietojen avulla kyetään tarkkailemaan pienjänniteverkon sähkönlaatua ja selvittämään mahdollisia vikoja.

Toimitusvelvollisena sähkönmyyjänä yhtiön verkkoalueella toimii edelleen Energiapolar Oy, joka esiintyy markkinoilla lappilaisena sähkönmyyjänä.

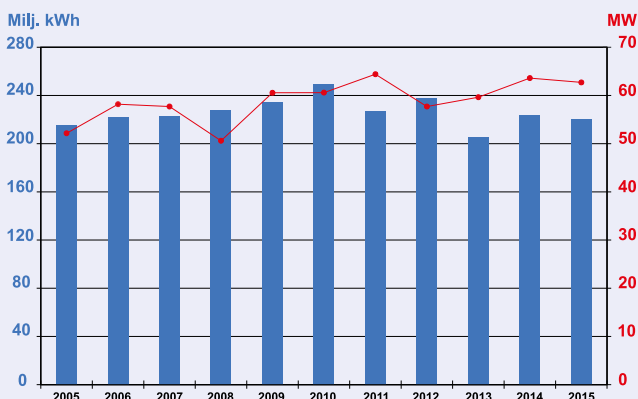
Yhteiskunnan vaatimukset sähköverkkotoiminnan laadulle, häiriöttömyydelle ja taloudellisuudelle ovat kiristyneet uudistuneen sähkömarkkinalain myötä. Viime viikkoina keskustelu on käynyt kiivaana sähköverkkoyhtiöiden kehittämisen ympärillä, kun verkkoyhtiöiden välttämättömiä tariffikorotuksia on arvosteltu niin kuluttajien, kuin lain säätäneiden kansanedustajienkin suunnalta. Ilmoitetut hinnankorotukset olivat suuria varsinkin Etelä-Suomen verkkoyhtiöissä. Toivottavasti tämän keskustelun seurauksena sähkömarkkinalakia muutetaan maaseutuyhtiöiden kannalta kohtuullisemmaksi.

Yhtiön haasteena on kehittää toimintatapojaan ja sähköverkkoon kustannustehokkaasti seuraavien vuosien aikana. Yksi tärkeä voimavara on osaava ja tavoitteisiin pitkäjänteisesti sitoutunut henkilöstö, kun tiukan sähkömarkkinalain vaatimuksia toteutetaan yhtiön omassa ja Pellon Sähköltä vuokratussa jakeluverkossa.

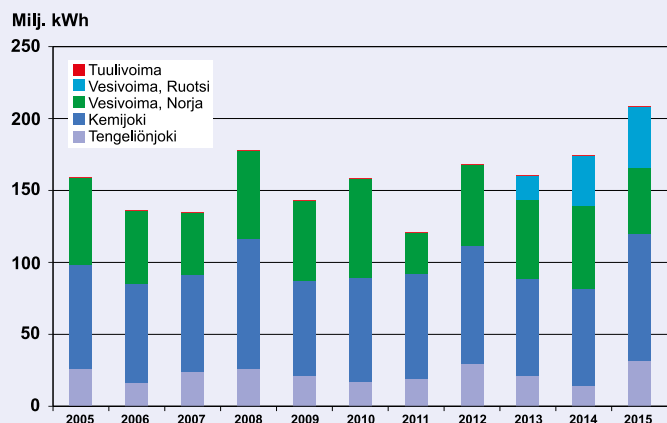
Kiitän lämpimästi yhtiön hallitusta, henkilökuntaa, yhteistyökumppaneita ja muilta sidosryhmiä hyvin sujuneesta yhteistyöstä.

Heikki Hukkanen

SÄHKÖN SIIRTO JA HUIPPUTEHO

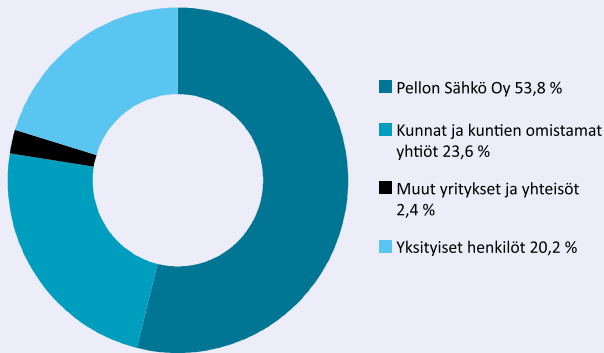

OSAKUUSSÄHKÖN TUOTANTO

OMISTUSSUHTEET

Yhtiö kuuluu tytäryhtiönä konserniin, jonka emoyhtiönä on Pellon Sähkö Oy.
Yhtiön osakepääoma 201.825,51 euroa on jaettu 120 000 osakkeeseen. Suurimmat osakkeenomistajat ovat emoyhtiö Pellon Sähkö Oy 53,8 % sekä jakelualan kunnat ja kuntien omistamat yhtiöt 23,6 % omistusosuudella. Yksityisten henkilöiden omistuksessa on 20,2 % yhtiön osakkeista.

YHTIÖKOKOUS

Varsinainen yhtiökokous pidettiin 17. päivänä huhtikuuta Pellossa. Kokouksessa oli edustettuna 13 osakasta, yhteensä 86.722 osakkeella.
Kokouksessa käsiteltiin ja päätettiin varsinaiselle yhtiökokoukselle kuuluvat asiat.

TARKASTUSTOIMINTA

Varsinaisen yhtiökokouksen valitsemina tilintarkastajina ovat toimineet Ari Tauriainen, KHT ja Eija Pasula, HTM sekä varatilintarkastajina Anne Räisänen, KHT ja Risto Hyvönen, KHT.
Kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan on suorittanut Ernst & Young Oy.

VJK -Group Oy:n tarkastaja Jorma Kemppainen suoritti sähkölaitoksen määräaika- ja varmennustarkastuksen.

HALLITUS

Yhtiöjärjestyksen mukaan kolmannes hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä on vuosittain erovuorossa. Hallitus kokoontui kertomusvuoden aikana 6 kertaa ja kokousten pöytäkirjat sisältävät 63 §.

Hallituksen kokoonpano		erovuorossa
Puheenjohtaja		
Antti Mäkituomas	varatuomari, Pello	2016
Varapuheenjohtaja		
Jouni Ollikkala	taluspäällikkö, Ylitornio	2016
Varsinaiset jäsenet		
Seppo Kivelä	optikko, Pello	2018
Martti Kovalainen	toimitusjohtaja, Pello	2018
Reijo Lassila	toimitusjohtaja, Pello	2018
Jukka Kristo	toimitusjohtaja, Rovaniemi	2017
Esa Kassinen	insinööri, Pello	2017
Varajäsenet		
Jukka Järnström	toimitusjohtaja, Pello	2016
Kyösti Tornberg	kunnanjohtaja, Kolari	2017
Juha Halmkrona	yrittäjä, Tornio	2018
Sihteeri		
Matti Pahkasalo	hallintopäällikkö	

Osakkuudet ja jäsenyydet

Yhtiö on osakkaana tai jäsenenä seuraavissa yhteisöissä:

Osakkuudet:

- Tornionlaakson Voima Oy
- Energiapolar Oy
- Lapin Sähkövoima Oy
- Kittilän Alueverkko Oy
- Kymppivoima Oy
- Kymppivoima Hydro Oy
- Voimapiha Oy
- Pohjois-Suomen Energiatieto Oy
- Ylitornion Osuuspankki
- Pellon Vesihuolto Osuuskunta

Jäsenyydet:

- Energiateollisuus ry
- Lapin Kauppakamari
- Pohjois-Suomen sähkölaitosten kehittämissyhistys

HENKILÖSTÖ

Keskimääräinen henkilöstön määrä kertomusvuonna oli 34 henkilöä. Yhteistyösopimusten mukaan yhtiön henkilöstö hoiti emoyhtiö Pellon Sähkö Oy:n ja omistusyhteisyriksen Tornionlaakson Voima Oy:n hallinto-, käyttö-, kunnossapito- ja rakennustyöt sekä asiakaspalvelu, myynti- ja laskutuspalvelut myyntiyhtiö Energiapolar Oy:lle.

Uutena toimihenkilönä yhtiössä aloitti työnsuunnittelija Perttu Keränen.

Perttu Keränen

Keskuskauppakamarin ansiomerkit jaettiin yli 10 vuotta kestäneistä palvelussuhteista 3 työntekijälle.

Ansiomerkkien saajat:
Maarit Isto (30 v),
Raimo Kumpurinne (30 v)
ja Mika Mäki (10 v).

JOHTORYHMÄ

Yhtiön johtoryhmän muodostavat toimitusjohtaja Heikki Hukkanen, rakennuspäällikkö Jaakko Isto, käyttöpäällikkö Valto Pöllänen, hallintopäällikkö Matti Pahkasalo ja henkilöstön edustajana asiakasneuvoja Asta Mäki.

HENKILÖSTÖRYHMIEN EDUSTAJAT

Sähköalan työntekijät

Pääluottamusmies Henri Harju

Toimihenkilöt

luottamusmies Asta Mäki

Henkilöstön edustajana johtoryhmässä on ollut Asta Mäki

Työsuojelu

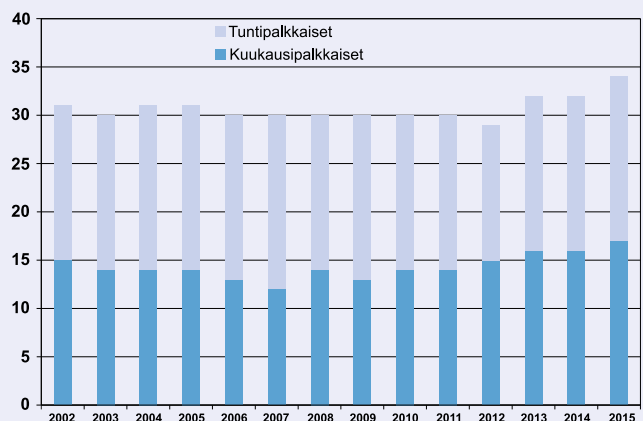
Työsuojelupäällikkö	Työnsuunnittelija	Janne Vittikko
Työsuojeluvaltuutettu	Verkostoasentaja	Jarmo Koivisto
I varavaltuutettu	Verkostoasentaja	Henri Harju
II varavaltuutettu	Asiakaspalvelija	Asta Mäki
Työsuojeluasiamiehet	Verkostoasentaja	Harri Jussila
	Verkostoasentaja	Teuvo Lehtola

HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN

Toimintavuoden aikana järjestetyistä koulutustilaisuuksista kertyi koulutuspäiviä vakainaista täysiaikaista henkilöä kohti 4 päivää. Koulutuksessa panostettiin asiakaspalvelun kehittämiseen ja tietojärjestelmien parempaan hyödyntämiseen liittyvään koulutukseen. Asentajien koulutuksessa oli pääpaino työn suunnittelua, työturvallisuutta ja ammattitaidon kehittämistä edistävässä koulutuksessa.

Vuoden alussa käyttöön otetun Oscar –taloushallinnon järjestelmän kehittämistä jatkettiin mm. raportoinnin osalta.

HENKILÖSTÖ

VERKOSTON KÄYTTÖ

Jakeluhäiriöiden määrä oli hiukan keskiarvovuoden tasoa korkeampi. Alkuvuodesta oli lounaisen ilmavirtauksien synnyttämiä runsassateisia vuorokausia, jolloin lunta satoi kymmeniä senttejä lyhyessä ajassa Tornion ja Ylitornion alueilla. Syystalven aikana lounaasta koilliseen useaan kertaan kulkeneet vetiset ja lumiset myrskyrintamat eivät osuneet täydellä voimalla yhtiön jakelualueelle. Tykkylumen kertymiseen varauduttiin alku- ja loppuvuoden aikana etupainotteisesti poistamalla lunta ilmajohdoilta ja raivaamalla tykkylumen johtoihin päin painamia puita.

Koko vuonna yhtiön jakeluverkkoalueella oli keskijänniteverkon häiriöiden lukumäärä normivuoden tasolla, 142 kpl. Niistä runsaat 42 oli tykkylumen aiheuttamia pysyviä vikoja. Häiriöistä asiakkaille aiheutui yhteensä koko vuonna kolmen ja puolen tunnin keskimääräinen keskeytysaika. Pitkän leudon syksyn ja alkutalven aikana muuttolintujen ja muiden eläinten aiheuttamia lyhyitä keskijännitekeskeytyksiä oli 600 kpl.

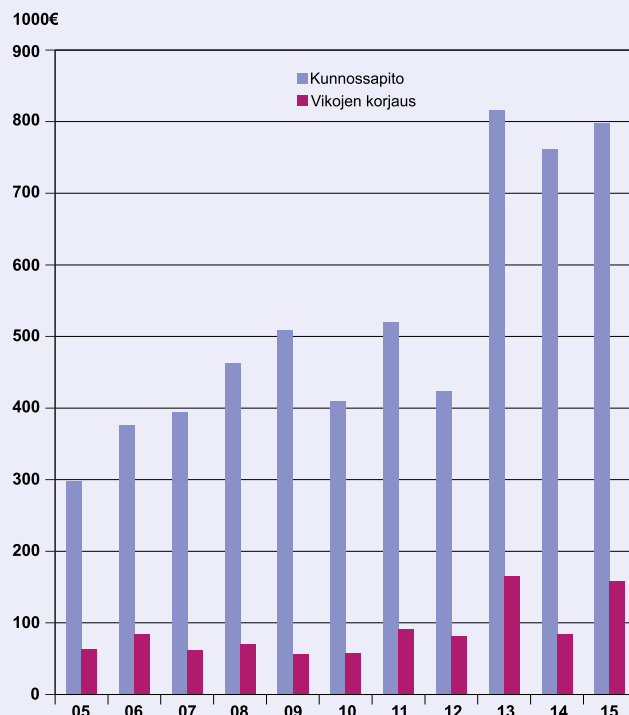
Kaukokäyttöverkon kehittämistä jatkettiin aktiivisesti ja alkaneenakin vuonna kehittämiseen investoidaan merkittävästi. Loppuvuodesta rakennettiin ensimmäiset erotinasemien langattomat viestiyhteydet vanhan järjestelmän rinnalle. Samassa yhteydessä saneerattiin myös kaukokäyttöerottimien ala-asemia. Jatkossa uudet ala-asemat tulevat parantamaan viestiyhteyksien luotettavuutta ja nopeuttamaan järjestelmän ylläpitoa. Tällä parannetaan myös järjestelmien toimintaa laajojen sähkökatkokkien aikana, koska suurempi osa viestiliikenteestä ohjautuu yhtiön omien viestilaitteiden kautta. Oman valokuituverkon rakentamista jatkettiin ja yhtiöön hankittiin oma valokuitujen hitsauslaitteisto nopeuttamaan asennuksia ja korjauksia.

Keminmaalta Kaukoseen ulottuvan 300 kilometriä pitkän siirtoverkon käytettävyyttä on parannettu lisäämällä katkaisija ja moottoroituja erottimia runkojohdolle. Siirtojohtojen kytkentämuutokset voidaan entistä useammin tehdä ilman lyhyitä sähkökatkoja.

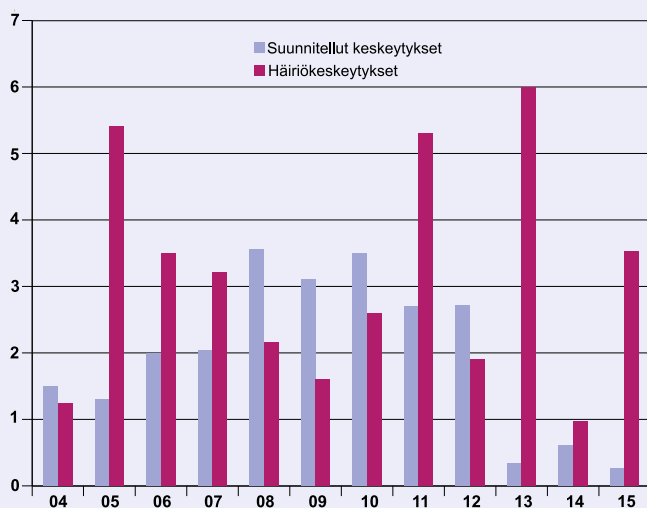
SÄHKÖN MITTAUS JA TASESELVITYS

Kaikkien asiakkaiden sähkömittaukset on vaihdettu etäluettaviksi. Mittareiden ylläpitotyötä kehitettiin ja luennan onnistumisprosenttia on saatu nostettua keskimäärin 99,8 %:n tasolle. Verkko-yhtiön tase selvitys siirrettiin Pohjois-Suomen Energiatele Oy:n tehtäväksi. Pohjoismaisen tase selvitysjärjestelmän käyttöönottoon valmistaudutaan ja se otettaneen Suomessa käyttöön vuoden 2016 loppupuolella.

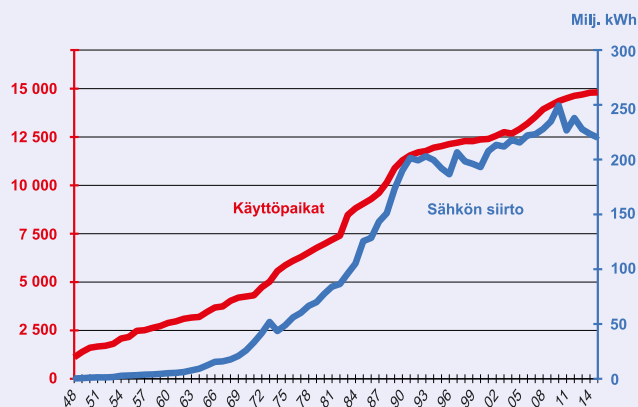
KUNNOSSAPITO JA VIKOJEN KORJAUS

SÄHKÖTÖN AIKA ASIAKKAALLA H/A

KÄYTTÖPAIKAT JA SÄHKÖN SIIRTO KULUTUKSEEN

RAKENTAMINEN

Jakeluverkon perusparantamista jatkettiin vuonna 2013 voimaantulleen sähkömarkkinalain mukaisen jakeluverkon kehittämissuunnitelman toteuttamiseksi. Suunnitelman mukaisesti ensimmäiset vuodet keskitytään rakentamaan ja uusimaan sähköasemia sekä kaapeloimaan asemakaava-alueita. Uudet ja uusittavat sähköasemat mahdollistavat keski-jänniteverkossa johtolähtöjen lisäämisen ja siten mahdolliset häiriöt pystytään rajoittamaan entistä suppeammille alueille. Tavoitteena on toimittaa entistä häiriöttömämpää sähköä asiakkaille. Verkostoinvestointien kokonaismäärä oli 3,5 M€.

Äkäslompolossa rakennettiin Metsähallitukselle Rötkömu-kanmaan uuden asemakaava-alueen ensimmäinen vaiheen sähköistys, joka tehtiin kaapeloimalla. Tunturietien vieressä saneerattiin vanha ilmajohtoverkko kaapeliverkoksi kolmen kilometrin matkalta. Äkäshotellin ympäristössä purettiin pylväsmuuntamo ja vanha puistomuuntamo, jotka korvattiin uusilla puistomuuntamoilla. Samalla vanhaa ilmajohtoverkkoja uusittiin maakaapeliverkoksi.

Kolarin taajaman ilmajohtoverkon uusimista valmisteltiin tekemällä verkon sähkösuunnittelua ja paikan päällä myös maastosuunnittelua. Vapon Teuravuoman turvesuolla ilmajohtoverkon uusintaa ja uuden verkon rakentamista valmisteltiin tekemällä alueelle maastosuunnittelu.

Pellon Lankojärven sähkönjakeluverkkoa saneerattiin rakentamalla puistomuuntamo ja korvaamalla ilmajohtot maakaapeliverkolla. Pellon sähköaseman saneeraus suunnittelu valmistui, ja urakkasopimus tehtiin tarjouskilpailun voittaneen yrityksen kanssa. Sähköaseman liitännäverkko toteutetaan

maakaapeleilla, verkon sähkötekninen suunnittelu tehtiin ja kaapeloinnin maastosuunnittelu aloitettiin. Sähköasema uusitaan kesällä 2016.

Kaaranneskosken voimalaitoksen kytkinkentältä pohjoiseen lähtevän sähköverkon saneerauksen maastosuunnittelu aloitettiin. Sähköverkon uusiminen toteutetaan vuoden 2016 aikana.

Ylitornion sähköasema uusittiin ja asemalle lisättiin maasulun sammutus. Sähköasema otettiin uudelleen käyttöön marraskuun alussa. Aseman uusimiseen liittyi neljän uuden puistomuuntamon rakentaminen ja laaja maakaapelointityö Ylitornion taajaman alueella. Oman viestiverkon tarpeisiin kaapeloinnin yhteydessä asennettiin myös valokuitukaapelit uudelta sähköasemalta teletalolle ja Ainiovaaran suuntaan.

Torniossa siirrettiin erotinasema ja ilmajohtoa n.1,4 km tienlaitaan Ojanahonmäeltä Arpelan suuntaan. Karungissa kaapeloitiin keskustan aluetta ja uusittiin kaksi pylväsmuuntamo puistomuuntamoksi. Kaapeloinnin yhteydessä asennettiin Soneran valokuitukaapeli ja Tornion kaupungin katuväli-kaapelit samoihin kaivantoihin.

KUNNOSSAPITO

Kunnossapitoa kehitettiin tehostamalla ennakoivaa tarkastus- ja kunnossapito-ohjelmaa.

Johtokatujen raivauksia tehtiin keski- ja pienjänniteverkoissa tehokkaampina ja taloudellisempina alueraivauksina. Keski-jänniteverkossa raivauksia tehtiin 350 km ja pienjänniteverkoissa 250 km matkalla.

Rakennuspäällikkö Jaakko Isto otti vastaan uuden kuorma-auton.

Katujakokaapin kytkentä Torniossa.

YHTIÖN RAKENNE

Yhtiö harjoittaa verkkoliiketoimintaa Länsi-Lapissa pääosin neljän kunnan alueella. Lisäksi yhtiöllä on osuuksia vesivoiman ja tuulivoiman tuotannosta sekä rakenteilla olevan vesivoiman ja ydinvoimalan tuotannosta. Paikallisena ja toimitusvelvollisena sähkönmyyjänä toimii Energiapolar Oy. Tornionlaakson Sähkö Oy:n omistusosuus myyntiyhtiöstä on 18 %.

Tornionlaakson Sähkö Oy kuuluu tytäryhtiönä konserniin, jonka emoyhtiö on Pellon Sähkö Oy. Yhtiö hoitaa sopimusten perusteella emoyhtiön ja Tornionlaakson Voima Oy:n hallinto-, käyttö- ja kunnossapitotyöt sekä asiakas- ja laskutuspalveluja myyntiyhtiölle.

Yhtiö on sopinut emoyhtiön kanssa Pellon Sähkön jakeluverkon vuokraamisesta vuoden 2016 alusta lukien. Vuokraus lisää yhtiön verkkopalvelun asiakkaiden määrää 1 500 asiakkaalla lähes 16 500 asiakkaaseen.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA JA SEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

Yhtiön toimialueella käytettiin tilikaudella sähköä 200 miljoonaa kilowattituntia. Sähkön kulutus pieneni runsaat neljä prosenttia edellisestä vuodesta. Kulutuksen pieneneminen johtui pääasiassa keskimääräistä selvästi lämpimämmästä vuodesta.

Vuoden 2016 alussa toteutettu sähkön verottomien siirtohintojen korotus keskimäärin viidellä prosenttiyksiköllä nosti sähkön siirtohintaa kotitalouksien osalta keskimäärin 2,8 euroa kuukaudessa.

Osakkuussähkön tuotanto oli yhteensä 209 miljoonaa kilowattituntia, jossa kasvua oli runsaat 34 miljoonaa kilowattituntia. Näin ollen tuotanto-osuudet tuottivat ensimmäisen kerran enemmän energiaa, kuin toimialueella kulutettiin.

Norjasta vuokratun vesivoiman tuotanto oli edellisvuotta pienempi, koska tuotantoa voitiin rajoittaa ja vettä säästää altaiisiin kesäaikana erittäin alhaisten spot –hintojen aikana. Kemijoki –sähkön tuotanto oli runsaat 30 prosenttia edellisvuotta suurempi. Ruotsista Kraftgården yhtiön tuotanto-osuuden, joka hankittiin kesäkuussa 2013, energiamäärä oli yli 4 miljoonaa kilowattituntia suurempi kuin pitkänajan keskimääräinen tuotanto. Tornionlaakson Voiman tuotanto saavutti ennätysmäisen tason ja yhtiön osuus oli lähes 60 prosenttia yli keskimääräisen tason. Osakkuussähkö myytiin Energiapolarille ja sähköpörssiin.

TALOUDEEN KEHITYS

Yhtiön liikevaihto oli 15,6 miljoonaa euroa ja voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja 3,5 miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi 3,9 prosenttia ja myös tulos parani lievästi edellisestä vuodesta. Tuotanto-osuuksien ennätysmäinen sähköntuotanto ei kyennyt kasvattamaan liikevaihtoa, koska spot –hintojen alhaiset tasot Norjassa ja Ruotsissa söivät liikevaihdon kasvun. Norjassa ja Ruotsissa spot –sähköjen keskihinnat laskivat runsaat 10 euroa megawattitunnilta. Sähköntuotannon myyntika-

te oli aavistuksen suurempi kuin edellisenä vuonna. Osakkuussähkön tuotanto oli kuitenkin kokonaisuudessa edelleen kannattavaa. Verkkotoiminnan tulosta paransi merkittävästi lisääntynyt sähkön siirto suurjännitteisessä (110 kV) jakeluverkossa, jonka siirtomäärä kasvoi 91 miljoonaa kilowattituntia edellisestä vuodesta. Siirtomäärää kasvattivat vesivoiman ennätysellinen tuotanto ja tuulipuiston ensimmäinen täysi tuotantovuosi. Lisäksi tilikauden alussa toteutettu jakeluverkkotariffien nosto keskimäärin kymmenellä prosentilla paransi tulosta. Verkkotoiminnan liiketulos oli voitollinen ja kokonaistulos vaihtui edellisen vuoden lievistä tappiosta lievästi voitolliseksi. Liittymismaksukertymä kasvoi yhden vapaa-ajan asuntoalueen sähköistämisen ansiosta, vaikka rakentaminen muuten oli edelleen keskimääräistä alhaisemmalla tasolla.

Investointeihin käytettiin yhteensä 4,5 miljoonaa euroa. Verkostoinvestoinnit olivat 3,5 miljoonaa euroa, josta Yli-tornion 110/20 kV sähköaseman uusiminen, sieltä lähtevien syöttöjohtojen kaapelointi ja lisääminen sekä taajama-alueella keski- ja pienjännitekaapeloinnit olivat noin 2,0 miljoonaa euroa.

Osinkoa jaettiin edellisen vuoden tuloksesta 0,84 miljoonaa euroa.

YHTIÖN TILAA JA TALOUDELLISTA ASEMAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

	2013	2014	2015
Liikevaihto, 1000 €	15 729	14 974	15 565
Liikevoitto, % liikevaihdosta	28	17	19
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja, % liikevaihdosta	29	20	23
Oman pääoma tuotto %	11,2	7,6	8,4
Sijoitetun pääoman tuotto %	8,4	5,2	5,8
Omavaraisuusaste %	80	81	82
Bruttonvestoinnit pysyviin vastaaviin, 1000 €	10 616	5 750	4 505
Henkilöstö keskimäärin	32	32	34
Palkat ja palkkiot 1 000 €	1 491	1 511	1 631

HENKILÖSTÖ

Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 34 henkilöä. Henkilöstön keski-ikä oli tilikauden päättyessä 50 vuotta.

Sopimusten mukaan yhtiön henkilöstö hoiti emoyhtiö Pellon Sähkö Oy:n ja puoleksi omistamansa Tornionlaakson Voima Oy:n hallinto-, käyttö- ja kunnossapitotyöt sekä asiakas-, myynti- ja laskutuspalvelut myyntiyhtiö Energiapolar Oy:lle. Pellon Sähkön palveluksessa olleet kaksi asentajaa siirtyivät vuoden 2016 alusta vanhoina työntekijöinä yhtiön palvelukseen, koska yhtiö vuokrasi Pellon Sähkön jakeluverkon.

ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Yhtiön liikevaihdon arvioidaan säilyvän lähes ennallaan. Liikevaihtoa nostaa Pellon Sähkön jakeluverkon vuokraaminen vuoden 2016 alusta lukien. Toisaalta liikevaihtoa laskee Pellon Sähkön alueella käytetyn sähkön poistuminen suurjänniteverkon siirtotuloista. Sähkön markkinahinnat laskevat edelleen eikä taloudessa ole odotettavissa merkittävää kasvua. Pohjoismaiden alkuvuoden poikkeuksellisen hyvä vesitilannekaan ei nosta toiveita markkinahintojen paranemisesta. Sähköntuotannon kannattavuudessa ei ole siten odotettavissa myönteistä kehitystä. Verkkotoiminnan tuloksen arvioidaan paranevan lievästi maltillisen keskimäärin noin viiden prosentin siirtopalvelujen hinnankorotuksen ansiosta, jota kuitenkin syö yleisen kustannustason ja kantaverkkosiirron hintatason nousu.

RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tulos riippuu sähköntuotannon osalta markkinahinnan kehityksestä sekä sadannasta voimalaitosalueilla. Hintariskiä lisää se, että pohjoismaissa on muutamassa vuodessa poistunut teollisuuden säh-

könkäyttöä lähes 20 TWh vuodessa ja samanaikaisesti runsaskätisillä tukiaisilla on saatu uusiutuvaa tuotantoa lähes saman verran lisää. Sähköverkoston häviösähkön hankintaa on edelleen suojattu useammaksi vuodeksi alhaisen hintatason ansiosta.

Verkkotoiminnan suurimmat riskit liittyvät mahdollisiin häiriöihin sähkönjakelussa. Uusi sähkömarkkinalaki hyväksyttiin vuoden 2013 syksyllä. Yhtiö on tehnyt lain edellyttämän sähkönjakeluverkon kehittämissuunnitelman vuoteen 2028 saakka. Suunnitelmaa täydenneään Pellon Sähköltä vuokratun verkon osuudella, kun suunnitelmaan tehdään laissa vaadittu tarkistus vuoden 2016 ke-säkuun loppuun mennessä. Suunnitelman toteuttamisen jälkeen sähkökatkot saavat kestää asemakaava-alueilla enintään 6 tuntia ja muilla alueilla 36 tuntia. Sähkönjakeluverkon käyttäjistä vähintään 50 prosentin tulee olla ns. säävarman jakeluverkon piirissä vuoden 2019 loppuun mennessä ja 75 prosentin vuoden 2023 loppuun mennessä. Suunnitelman toteuttaminen maksaa vuoden 2019 loppuun mennessä 20 miljoonaa euroa ja vuoden 2028 loppuun mennessä yhteensä 40 miljoonaa euroa. Yhtiöllä on mahdollisuus hakea perustelluista syistä jatkoajoja em. 75 % välitavoitteeseen ja koko suunnitelman toteuttamiseen; niitä tultaneen myös hakemaan.

Uuden lain ehdottomuus johtaa yli-investointeihin, joiden vaikutukset siirtohintoihin voivat olla merkittäviä. Lisäksi pitkistä ja laajavaikutteisista sähkökatkoksista aiheutuu erittäin suuret kustannukset mittavien korjaustöiden ja asiakkaille maksettavien nousevien vakiokorvausten takia.

YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET

Verkkoliiketoiminnassa merkittävimmät ympäristövaikutukset aiheutuvat sähkönjakeluverkon rakentamisesta ja kunnossapidosta. Haittavaikutuksia vähennetään kehittämällä suunnittelua, valitsemalla sijoituspaikkoihin sopivimmat pylväs-

materiaalit ja kyllästeaineet sekä tiivistämällä yhteistyötä kaavoittajien kanssa. Purettu materiaali hyödynnetään verkon rakentamisessa tai toimitetaan kierätykseen. Yhtiö on mukana energia-alan energiatehokkuussopimuksessa.

HALLINTOELIMET

Hallitus

Puheenjohtaja

Antti Mäkituomas varatuomari, Pello

Varapuheenjohtaja

Jouni Ollikkala talouspäällikkö, Ylitornio

Jäsenet

Esa Kassinen insinööri, Pello

Seppo Kivelä optikko, Pello

Martti Kovalainen toimitusjohtaja, Pello

Jukka Kristo toimitusjohtaja, Rovaniemi

Reijo Lassila toimitusjohtaja, Pello

Varajäsenet

Kyösti Tornberg kunnanjohtaja, Kittilä

Jukka Järnström toimitusjohtaja, Tornio

Juha Halmkrona yrittäjä, Tornio

Tilintarkastus

Tilintarkastajat

Ari Tauriainen KHT, Rovaniemi

Eija Pasula HTM, Ylitornio

Varatilintarkastajat

Anne Räisänen KHT, Rovaniemi

Risto Hyvönen KHT, Oulu

HALLITUKSEN ESITYS YHTIÖN VOITTOA KOSKEVIKSI TOIMENPITEIKSI

Yhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 18 541 912,32 euroa, josta tilikauden voitto on 1 717 110,99 euroa. Hallitus esittää, että osinkoa jaetaan 7,00 euroa osaketta kohti, yhteensä 840 000 euroa. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

YHTIÖN OSAKKEET

Yhtiöllä on 120 000 osaketta. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökouksessa.

TULOSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2015	1.1. - 31.12.2014
LIKEVAIHTO	15 565 415,84	14 974 148,60
Liiketoiminnan muut tuotot	42 599,44	104 184,71
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-5 917 782,72	-5 985 846,59
Ulkopuoliset palvelut	-1 657 757,01	-1 562 484,19
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 444 529,95	-1 305 843,07
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-262 376,95	-221 956,04
Muut henkilösivukulut	-93 288,47	-107 588,74
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 234 482,69	-2 129 510,59
Liiketoiminnan muut kulut	-1 002 225,67	-1 130 255,86
LIKEVOITTO	2 995 571,82	2 634 848,23
Rahoitustuotot ja kulut		
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyrityksissä	11 041,54	22 479,26
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	508 088,52	404 989,18
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	53 887,20	60 162,99
Rahoitusarvopaperien arvon alentumiset		
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille		
Muille	-50 482,92	-73 174,37
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖS-SIIRTOJA JA VEROJA	3 518 106,16	3 049 305,29
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys	-1 484 270,75	-1 376 041,29
Tuloverot	-316 724,42	-286 698,36
TILIKAUDEN VOITTO	1 717 110,99	1 386 565,64

TASE

		31.12.2015
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	924 521,70	
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	
Ennakkomaksut	-	924 521,70
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	221 430,20	
Rakennukset ja rakennelmat	915 884,94	
Verkosto	30 897 378,06	
Koneet ja kalusto	2 741 100,04	
Muut aineelliset hyödykkeet	16 062,82	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	647 872,08	35 439 728,14
Sijoitukset		
Osuudet omistus-yhteisyrityksissä	1 681 879,26	
Saamiset omistus-yhteisyrityksiltä	535 000,01	
Muut osakkeet ja osuudet	24 638 522,86	
Lainasaamiset	116 689,10	26 972 091,23
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 892 618,38	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	200 366,29	
Saamiset omistusyhteis-yrityksiltä	441 255,66	
Lainasaamiset	25 050,68	
Siirtosaamiset	259 033,01	3 818 324,02
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	-	-
Rahat ja pankkisaamiset	2 809 150,41	69 963 815,50
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	201 825,51	
Arvonkorotusrahasto	1 406 051,07	
Vararahasto	1 311,87	
Edellisten tilikausien voitto/ tappio	16 824 801,33	
Tilikauden voitto	1 717 110,99	20 151 100,77
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero	-	23 515 183,38
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Liittymismaksut	18 187 886,95	
Lainat rahoituslaitoksilta	4 250 000,00	22 437 886,95
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	500 000,00	
Ostovelat	1 814 464,77	
Velat saman konsernin yrityksille	20 216,07	
Velat omistusyhteisyrityksille	4 648,76	
Muut velat	815 181,00	
Siirtovelat	705 133,80	3 859 644,40
		69 963 815,50

RAHOITUSLASKELMA 1000€

31.12.2014	
967 994,58	
2 073,84	
-	970 068,42
221 430,20	
936 802,06	
28 949 593,25	
2 869 471,93	
16 062,82	
798 399,05	33 791 759,31
1 681 879,26	
735 000,01	
23 973 544,76	
54 694,00	26 445 118,03
3 527 408,81	
102 551,39	
627 476,56	
54 694,00	
273 251,97	4 585 382,73
	-
	1 518 075,49
	67 310 403,98
201 825,51	
1 406 051,07	
1 311,87	
16 218 014,69	19 213 768,78
1 386 565,64	
	22 030 912,63
17 871 084,33	
4 750 000,00	22 621 084,33
677 760,00	
1 583 622,50	
4 568,11	
3 490,60	
874 382,94	
300 814,09	3 444 638,24
	67 310 403,98

	2015	2014
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto ennen satunnaisia eriä	3 518	3 049
Oikaisut		
Suunnitelman mukaiset poistot	2 234	2 130
Rahoitustuotot ja -kulut	-523	-414
Muut oikaisut	-7	-72
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	5 222	4 693
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten, lis.(-) / väh.(+)	557	-665
Lyhytaikaisten korottomien velkojen väh. (-) / lis.(+)	593	-175
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	6 372	3 853
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-50	-73
Saadut korot liiketoiminnasta	54	60
Maksetut välittömät verot	-317	-287
Liiketoiminnan rahavirta (A)	6 059	3 553
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-3 839	-4 537
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	7	28
Investoinnit muihin sijoituksiin	-665	-1 228
Lainasaamisten lisäys	-182	0
Lainasaamisten takaisinmaksut	530	255
Luovutustulot ja muut vähennykset muista sijoituksista	0	403
Saadut osingot investoinneista	508	405
Saadut korot investoinneista	11	22
Investointien rahavirta (B)	-3 630	-4 652
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	0	0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-678	-856
Maksetut osingot	-777	-1 349
Saadut liittymismaksut	317	183
Rahoituksen rahavirta (C)	-1 138	-2 022
Rahavirtojen lisäys/ vähennys (A-B+C)	1 291	-3 121
Rahavarat tilikauden alussa	1 518	4 639
Rahavarat tilikauden lopussa	2 809	1 518

LAADINTAPERIAATTEET JA MENETELMÄT

Konsernisuhde

Yhtiö kuuluu konserniin, jonka emoyhtiönä on Pellon Sähkö Oy, kotipaikka Pello.
Konsernitilinpäätöksen jäljennös on saatavissa Pellon Sähkö Oy:n konttorista Myllytie 1 95700 Pello.

Pysyvien vastaavien arvostus

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella.

Poistoajat ovat:	Vuotta	Tasapoisto%
Aineettomat oikeudet	5 - 20	20 - 5
Muut pitkävaikutteiset menot	10	10
Rakennukset ja rakennelmat	30 - 40	3,3 - 2,5
Kevyet rakennelmat	10	10
Verkosto	25-40	4 - 2,5
Koneet ja kalusto	5 - 20	20 - 5

Rahoitusvälineiden arvostus

Rahoitusvälineet on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan markkinahintaan.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	2015	2014
Liikevaihto toimialoittain		
Verkkoliiketoiminta	8 451 786	7 787 045
Tuotanto	6 629 730	6 734 951
Palveluiden myynti ja muut tulot	483 900	452 153
	<u>15 565 416</u>	<u>14 974 149</u>
Liiketoiminnan muut tuotot		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	6 823	71 875
Muut	35 776	32 310
	<u>42 599</u>	<u>104 185</u>
Henkilöstömenot		
Palkat	1 444 530	1 305 843
Eläkekulut	262 377	221 956
Muut henkilöstökulut	93 288	107 583
Tuloslaskelman henkilöstökulut	<u>1 800 195</u>	<u>1 635 382</u>
Aktivoidut henkilöstömenot	285 004	276 271
	<u>2 085 199</u>	<u>1 911 653</u>
Maksetut palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet	132 853	133 023
Muu henkilöstö	1 498 548	1 377 509
Tilikauden kokonaispalkat	<u>1 631 401</u>	<u>1 510 532</u>
Henkilöstön määrä keskimäärin		
Toimihenkilöitä	17,4	16,0
Työntekijöitä	17,1	16,0
	<u>34,5</u>	<u>32,0</u>
Tilintarkastus		
Tilintarkastuspalkkiot	12 478	11 402
Poistot ja arvonalennukset		
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat hyödykkeet	174 133	145 478
Rakennukset ja rakennelmat	59 604	59 239
Sähköverkosto	1 558 934	1 506 018
Koneet ja kalusto	441 812	418 776
	<u>2 234 483</u>	<u>2 129 511</u>
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos		
Aineettomat hyödykkeet	28 113	-41 360
Rakennukset ja rakennelmat	-18 216	-23 743
Sähköverkosto	1 373 435	1 234 902
Koneet ja kalusto	100 938	206 243
	<u>1 484 271</u>	<u>1 376 041</u>

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

AINEELLISTEN JA AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

	Hankintameno 1.1.2015	Lisäykset 1.1.-31.12.	Vähennykset 1.1.-31.12.	Hank.meno 31.12.2015	Kert. SUMU- poisto 31.12.	Kirjanpitoarvo 31.12.2015
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>						
Aineettomat oikeudet	2 101 983	128 586		2 230 570	1 306 048	924 522
Muut pitkävaik.menot	101 778			101 778	101 778	0
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>						
Maa- ja vesialueet	221 430			221 430		221 430
Rakennukset ja rakenn.	2 497 169	38 686		2 535 855	1 619 970	915 885
Verkosto	51 639 145	3 506 719		55 145 864	24 248 486	30 897 378
Koneet ja kalusto	7 834 634	313 440	12 347	8 135 727	5 394 627	2 741 100
Muut aineelliset hyödykkeet	16 063			16 063		16 063
Keskeneräiset hankinnat	798 399	18 474	169 001	647 872		647 872
<u>Sijoitukset</u>						
Osakkeet ja osuudet	25 655 424	665 062	84	26 320 402		26 320 402
Tase-erät yhteensä	90 866 024	4 670 968	181 432	95 355 560	32 670 908	62 684 652

Osakkeiden ja osuuksien tasearvoon sisältyy 1994 tehtyjä arvonkorotuksia 1 597 785 €. Arvonkorotusrahastosta on siirretty rahastoanneissa osakepääomaan 191 734 €.

	Kirjanpitoarvo 31.12.2015	Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.2015	Kokonaispoistojen jälkeinen menojäännös 31.12.2015
Aineettomat oikeudet	924 522	155 586	768 936
Muut pitkävaik.menot	0	-1 981	1 981
Maa- ja vesialueet	221 430		221 430
Rakennukset ja rakenn.	915 885	127 992	787 893
Verkosto	30 897 378	22 100 270	8 797 108
Koneet ja kalusto	2 741 100	1 133 317	1 607 783
Muut aineelliset hyödykkeet	16 063		16 063
Keskeneräiset hankinnat	647 872		647 872
Osakkeet ja osuudet	26 320 402		26 320 402
Tase-erät yhteensä	62 684 652	23 515 183	39 169 469

SIJOITUKSET

Osakkeet ja osuudet	osakkeita kpl	osuus %	Nimellisarvo €	kirjanpitoarvo €	oma pääoma €	voitto €
<u>Omistusyhteisyritykset</u>						
Tornionlaakson Voima Oy	500	50,0	84 094	1 681 879	186 564	0
<u>Muut osakkeet ja osuudet</u>						
Lapin Sähkövoima Oy	198 187	13,8	33 333	8 575 475		
Energiapolar Oy	113 738	17,8	113 738	117 732		
Kymppivoima Oy	112 051	5,1	2 811 471	9 263 533		
Kymppivoima Hydro Oy	1 329	8,3	17 809	178 086		
Voimapiha Oy	27 346	4,6	1 640 760	5 469 200		
Kittilän Alueverkko Oy	1 033	16,5	1 033 000	1 033 000		
Muut pienet omistusosuudet yht.				1 497		
Muut osakkeet ja osuudet yht.				24 638 523		

Yhtiö on sitoutunut kattamaan vuonna 2018 valmistuvalta ydinvoimalaitokselta hankimmallaan energialla osuutensa laitoksen rakentamis- ja sähköntuotantokustannuksista sekä ostamaan varaamansa osuuden Kymppivoima Tuotanto Oy:n Statkraftilta 15 vuoden leasing sopimuksella hankkimasta Ranan vesivoimalaitoksen sähköntuotanto-osuudesta. Yhtiön sitoumus uuden ydinvoimalaitoksen (Olkiluoto 4) suunnittelu- ja kilpailutusvaiheen kustannuksiin on päättynyt hankkeen raukeamisen vuoksi.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	2015	2014		2015	2014
Saamiset saman konsernin yrityksiltä			Ostovelat		
Myyntisaamiset	200 366	102 551	Muille	1 814 465	1 583 623
Saamiset omistusyhteisyrittäjäryhmittä			Siirtovelat		
Myyntisaamiset	91 256	97 477	Lomapalkkavarauus ja sen sos.maksut	288 635	234 457
Lainasaamiset	350 000	530 000	Tilitys myyntiyhtiölle	0	-357 057
Siirtosaamiset	0	0	Lopullinen tulovero	0	0
	441 256	627 477	Korkojaksotukset	9 241	12 307
Siirtosaamiset			Työeläkemaksut	7 975	39 803
Korkosaatavat	1 518	3 551	Muut	399 284	371 304
Myyntin jaksotus	3 187	20 733		705 134	300 814
Verosaaminen	51 806	104 367	Laskennalliset verovelat		
Muut siirtosaamiset	202 521	144 601	Poistoeroista	4 703 037	4 406 183
	259 033	273 252	Vastuuitoumukset		
Velat saman konsernin yrityksille			Muiden puolesta annetut takaukset		
Ostovelat	20 216	4 568	Annettu takaus		
Siirtovelat	-	-	pankkitakauslimiitistä	2 671 500	2 671 500
	20 216	4 568	Annetut pantit		
Velat omistusyhteisyrittäjäryhmittä			Lapin Sähkövoima Oy:n velasta		
Ostovelat	4 649	3 491	pantatut osakkeet	8 567 367	8 189 434
Oman pääoman muutokset			Yrityskiinnitykset		
Voittovarot 1.1.	16 218 015	15 044 403	Lainojen vakuutena	6 909 128	6 909 128
Siirretty edell.			Lainojen määrä 31.12.	4 750 000	5 427 760
tilikauden voitto	1 386 566	2 574 273	Muut vastuut		
Oikaisut aikaisempiin			Lapin Sähkövoima Oy:n osakkeisiin liittyvä		
tilikausiin	0	-51 854	rahastoonmaksuvelvollisuus	6 235 893	6 613 826
Osingonjakovelan			Kiinteistöinvestointi		
vanheneminen	60 221	91 193	Yhtiö on velvollinen tarkistamaan kiinteistöinvestoinneista		
Osingonjako	-840 000	-1 440 000	tekemiään arvonlisäverovähennyksiä 3.201.588,09 €,		
Voittovarot 31.12.	16 824 801	16 218 015	mikäli kiinteistöjen verollinen käyttö vähenee suhteessa		
Tilikauden voitto	1 717 111	1 386 566	alkuperäiseen rakentamisen valmistusaikaiseen käyttö-		
Jakokelpoinen oma pääoma			tarkoitukseen tarkistuskauden aikana. Viimeinen tarkistus-		
Voittovarot aikaisemmilta			vuosi on vuosi 2024.		
vuosilta	16 824 801	16 218 015			
Tilivuoden voitto	1 717 111	1 386 566			
Vapaa oma pääoma					
yhteensä	18 541 912	17 604 580			

Yhtiöllä on valtioneuvoston asetuksen 440/2003 mukainen vastuu kyllästettyjen pylväiden hävittämisestä.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto, % $\frac{100 \times (\text{tulos ennen satunnaisia eriä} - \text{verot})}{\text{oma pääoma} + \text{verovelattomat varaukset} + \text{arvostuserät}}$

Nimittäjän korjattu oma pääoma kaikkine erineen lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Sijoitetun pääoman tuotto, % $\frac{100 \times (\text{tulos ennen satunnaisia eriä} + \text{korkokulut ja muut rahoituskulut})}{\text{sijoitettu pääoma}}$

Sijoitettu pääoma lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona
Sijoitettu pääoma = korolliset velat + arvostuserät + varaukset,
joista on vähennetty verovelka + oma pääoma + liittymismaksut

Omavaraisuusaste, % $\frac{100 \times (\text{oma pääoma} + \text{verovelattomat varaukset} + \text{arvostuserät} + \text{liittymismaksut})}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$

SÄHKÖLIIKETOIMINTOJEN ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

SÄHKÖVERKKOTOIMINNAN TULOSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2015		1.1. - 31.12.2014	
LIIVEVAIHTO	8 451 786		7 787 045	
Liiketoiminnan muut tuotot	25 272		86 766	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Häviösähkö	-628 395		-646 827	
Muut ostot tilikauden aikana	-160 383		-183 734	
Ulkopuoliset palvelut				
Alueverkko-, kantaverkko- ja verkkopalvelumaksut	-1 015 067		-1 107 621	
Muut ulkopuoliset palvelut	-579 217	-2 383 062	-449 694	-2 387 876
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 185 141		-1 033 634	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-214 773		-172 489	
Muut henkilösivukulut	-77 305	-1 477 219	-86 332	-1 292 456
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot				
Sähköverkon hyödykkeistä	-1 750 973		-1 506 018	
Muista pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-446 583	-2 197 556	-598 388	-2 104 406
Liiketoiminnan muut kulut				
Vuokratulot	-28 695		-26 468	
Muut liiketoiminnan kulut	-772 925	-801 620	-918 708	-945 176
LIIVEVOITTO/TAPPIO	1 617 601		1 143 897	
Rahoitustuotot ja kulut				
Tuotot osuuksista omistusyhteisyrityksissä				
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Muilta	39 483		40 026	
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Muille	-780	38 703	-5 142	34 884
VOITTO/TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖS-SIIRTOJA JA VEROJA	1 656 304		1 178 781	
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos				
Sähköverkon hyödykkeistä	-1 373 435		-1 234 902	
Muista pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-112 341	-1 485 776	-147 404	-1 382 306
Tuloverot				
TILIKAUDEN VOITTO / TAPPIO	136 422		-203 525	

SÄHKÖLIIKETOIMINTOJEN ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

VERKKOTOIMINNAN TASE

	31.12.2015		31.12.2014	
VASTAAVAA				
Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet				
Sähköverkon aineettomat hyödykkeet	487 939		496 354	
Muut aineettomat hyödykkeet	332 951		326 648	
Ennakkomaksut	-	820 891	-	823 002
Aineelliset hyödykkeet				
Sähköverkon aineelliset hyödykkeet	30 897 378		28 949 593	
Muut aineelliset hyödykkeet	3 790 153		3 940 209	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	647 872	35 335 403	798 399	33 688 201
Sijoitukset				
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	0		0	
Muut osakkeet ja osuudet	1 034 497		1 034 581	
Muut saamiset	116 689	1 151 186	54 694	1 089 275
Vaihtuvat vastaavat				
Lyhytaikaiset saamiset				
Sisäiset saamiset	-		-	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	114 517		85 595	
Saamiset muilta	2 388 926	2 503 444	2 626 269	2 711 864
Rahat ja pankkisaamiset		994 769		297 939
		<u>40 805 692</u>		<u>38 610 281</u>
VASTATTAVAA				
Sidottu oma pääoma				
Osuus osakepääomasta	165 497		165 497	
Osuus vararahastosta	1 076		1 076	
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-8 312 125		-8 108 600	
Tilikauden tappio/voitto	136 422	-8 009 130	-203 525	-8 145 552
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero		23 374 092		21 876 696
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta		0		0
Pitkäaikainen koroton vieras pääom				
Palautettavat liittymismaksut		18 187 887		17 871 084
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta		0		177 760
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma				
Sisäiset velat	4 995 071		4 786 650	
Velat saman konsernin yrityksille	20 216		4 568	
Velat muille	2 237 556	7 252 843	2 039 074	6 830 292
		<u>40 805 692</u>		<u>38 610 281</u>

MUU SÄHKÖLIIKETOIMINTA

MUUN SÄHKÖLIIKETOIMINNAN TULOSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2015		1.1. - 31.12.2014	
LIIVEVAIHTO	6 629 730		6 734 951	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Muut ostot tilikauden aikana	-5 118 852		-5 142 986	
Ulkopuoliset palvelut				
Muut ulkopuoliset palvelut	-15 397	-5 134 249	-38	-5 143 024
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-67 799		-55 680	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-12 312		-5 956	
Muut henkilösivukulut	-4 380	-84 491	-2 579	-64 215
Liiketoiminnan muut kulut				
Muut liiketoiminnan kulut		-60 780		-45 487
LIIVEVOITTO	1 350 210		1 482 225	
Rahoitustuotot ja kulut				
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista				
Muilta	374 302		333 867	
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-49 697	324 605	-68 032	265 835
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖS-SIIRTOJA JA VEROJA	1 674 815		1 748 060	
Tuloverot		-277 369		-286 699
TILIKAUDEN VOITTO	1 397 446		1 461 361	

MUUN SÄHKÖLIIKETOIMINNAN TASE

	31.12.2015		31.12.2014	
VASTAAVAA				
Pysyvät vastaavat				
Sijoitukset				
Osuudet omistus-yhteisyryyksissä	1 681 879		1 681 879	
Saamiset omistus-yhteisyryyksissä	535 000		735 000	
Muut osakkeet ja osuudet	23 486 294	25 703 173	22 821 233	25 238 112
Vaihtuvat vastaavat				
Lyhytaikaiset saamiset				
Sisäiset saamiset	3 017 814		3 197 961	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	324		1 000	
Saamiset muilta	1 023 103	4 041 241	1 779 205	4 978 166
Rahat ja pankkisaamiset		1 814 382		1 220 137
		31 558 796		31 436 414
VASTATTAVAA				
Sidottu oma pääoma				
Osuus osakepääomasta	28 329		28 329	
Arvonkorotusrahasasto	1 406 051		1 406 051	
Edellisten tilikausien voitto	22 989 183		22 307 600	
Tilikauden voitto	1 397 446	25 821 009	1 461 362	25 203 342
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta		4 250 000		4 750 000
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta		500 000		500 000
Lyhytaikainen koroton vieraspääoma				
Velat muille	987 787	987 787	983 072	983 072
		31 558 796		31 436 414

LISÄTIEDOT

Selvitys eriyttämisestä ja yhteisten kulujen ja tase-erien jakoperusteista eriytettyille liiketoiminnoille.

Sähköliiketoimintoina on eriytetty sähköverkko toiminta ja muu sähköliiketoiminta, joka sisältää osakkuussähkön hankinnan ja myynnin.

Eriyttäminen on toteutettu sisäisen laskennan avulla aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Yhteiset kulut on jaettu kohdistettujen toimintakustannusten ja käytön suhteessa.

Yhteiset tase-erät on kohdistettu eri liiketoiminnoille aiheuttamisperiaatetta mahdollisimman tarkasti noudattaen. Tasaus eränä on käytetty sisäisiä saamia ja velkoja.

Tilinpäätösten laadinnassa on noudatettu Kauppa- ja teollisuusministeriön antamaa sähköliiketoimintojen eriytettyjen tilinpäätösten kaavaa.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteista poistoryhmittäin.

Poistot on laskettu käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta. Poistosuunnitelma on esitetty liitetiedoissa.

Verkkotoiminnasta lasketut tunnusluvut

Investoinnit:	1000 €
Siirto- ja jakeluverkosto	3571
Sähkölaitosvaraston lis+/väh-	-79
Keskeneräiset omat työt lis+/väh-	-71
KWh-mittarit ja ohjauksyksiköt	145
Koneet ja kalusto	195
Aineettomat hyödykkeet	104
Investoinnit yhteensä	<u>3865</u>

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti laskettuna KTM:n tunnuslukuja koskevan päätöksen mukaisesti on 5,9 % (4,4 %). Siirtohinnot ovat kohtuullisen tuoton arvioinnin sallimissa rajoissa.

Ylitornion uusi sähköasema

Tornionlaakson Sähkö Oy

PÄÄKONTTORI

Myllytie 1, 95700 PELLO

Puh. 016 532 020, Fax 016 515 079

tls@tls.fi, www.tornionlaaksonsahko.fi

ALUETOIMISTOT

TORNIO, Vallonahontie 30, 95590 Arpela

PELLO, Myllytie 1, 95700 Pello

KOLARI, Pellontie 2, 95900 Kolari

YLITORNIO, Teollisuustie 16, 95600 YLITORNIO

